

VÄLJA RÄTT BRYGG

FÖRBEREDELSE

➤ Brygga är ett stort bygge som i likhet med alla större projekt bör planeras noga. För att ta sig an bygget gäller det att ta fram den stora snickarlådan, alltså en utrustning med alla vanliga handverktyg för bearbetning av trä plus slägga och femmetersmåttband. Arbetsbesparande är en kapplinga med kapbord, elskruvdragare och en skottkärna att frakta allt i ner till stranden.

✂ Materialåtgången är helt avhängig typen av brygga. Oavsett bryggtyp kommer du att behöva virke samt många kraftiga beslag och fästdon, förslagsvis i rostfritt stål eller varmförzinkat stål. Om du ska ha flytblock finns dessa ofta hos bryggspecialister. Samma sak gäller även hela byggsatser för brygga.

I vårt exempel med en flytbrygga ser träåtgången ut så här:

- Brygggram 45 x 200 mm.
- Stödreglar 45 x 100 mm.
- Trallläkt med rundade kanter 28 x 95 mm som täckbrädor. Till detta kommer virke för en eventuell överbyggnad med räcke:
- Stolpar 45 x 95 mm.
- Kryss av 22 x 70 mm.
- Överliggare 22 x 95 mm.

🕒 Minst en hel vecka går åt till snickrandet och sjösättning. Köper man ett byggsatspaket för bryggbygget räcker nog en helg om man är två.

💰 Låt en välsorterad bygghandlare hjälpa dig med en materialspecifikation så att du får rätt priser för just din bryggtyp. I vårt förslag med en ytterdel på 2 x 4 meter och en landgång på 1 x 4 meter, inklusive flytblock och alla beslag, har en materialkostnad på cirka 15 000 kr. Överbyggnaden med portal, räcken och bänkar blir material för några tusenlappar till, så totalt med transport och färg landar det här bygget på ungefär 20 000 kr.

🐾 Om islossningen på den plats där bryggan ska stå inte brukar vara för besvärlig kan det vara en bra idé att snickra hela bryggan på vårisens plana underlag.

En brygga utsätts alltid för stora påfrestningar. Det avgörande för ett lyckat bryggprojekt är därför att välja rätt bryggtyp utifrån lokala förutsättningar och förhållanden. Börja med att undersöka hur andra bryggor i trakten är byggda.

Oavsett om bryggan sedan ska vara mobil eller permanent är det alltid en bra idé att höra med byggnadsnämnden så att den planerade storleken och längden på bryggan är okej. Kom ihåg att grundregeln är att i möjligaste mån försöka anpassa bryggan till platsen och den omkringliggande naturen.

Om du känner att projektet är alltför stort rekommenderar vi ett samtal med den lokale bryggbyggaren snarare än att du, bokstavligt talat, ger dig ut på alltför djupt vatten.

Av Leif Qvist

VÄLJA RÄTT BRYGGTYP ÄR A OCH O

Sjöbotten, djup, läge och vindar kan påverka vilken typ av brygga som du bör ha. Det gäller förstås även vilket användningsområde som bryggan ska ha. Lokala avvikelser i sättet att bygga bryggor har ofta väldigt bra förklaringar. I Norrland kan exempelvis isen ligga länge och bli mycket tjock, och på västkusten finns skeppsmask som snabbt förstör trävirke under vattnet. Här är några exempel på när olika bryggtyper passar extra bra.

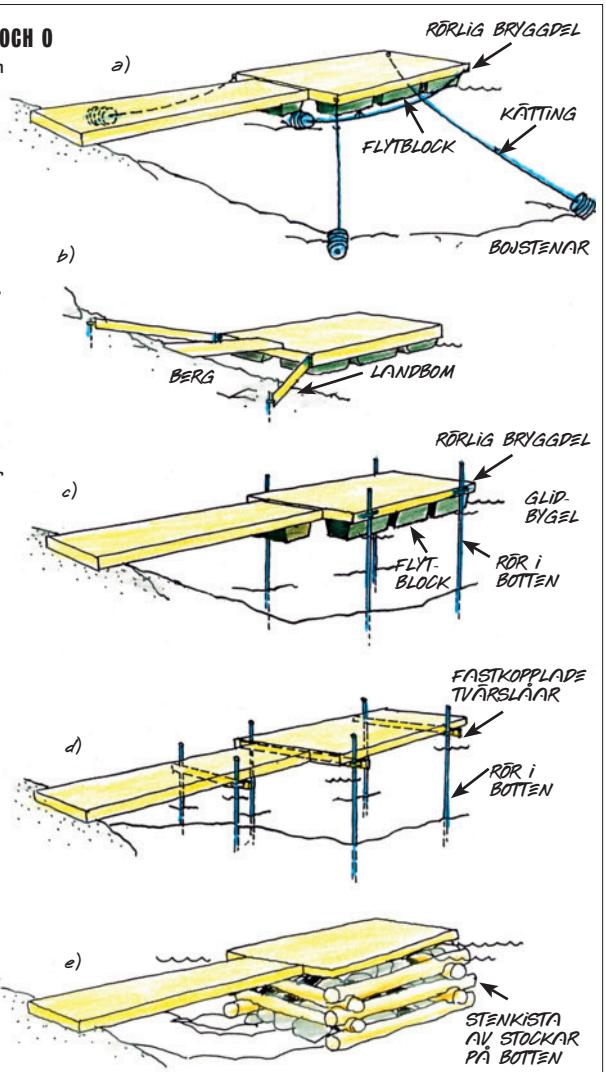
A. Vid mycket djupt vatten eller en sjöbotten av berg får bryggan flyta på "svaj" med bojstenar och kätting. De yttre kättingarna ligger korsvis för att tåla stora svallvågor bättre.

B. Flytande och fixerad med två rörliga landbommar är en bra lösning vid djup botten och bergstrand.

C. Vid sandbotten eller lera slås järnrör ner i botten och rören får glida i glidbyglar som sitter fast i bryggan. Bryggan flyter alltså rörligt i höjddled med vågrörelser.

D. Vid samma bottenförhållande vid grunt och lugnt läge kan rör i botten kopplas ihop med tvärsålar som bär upp bryggan.

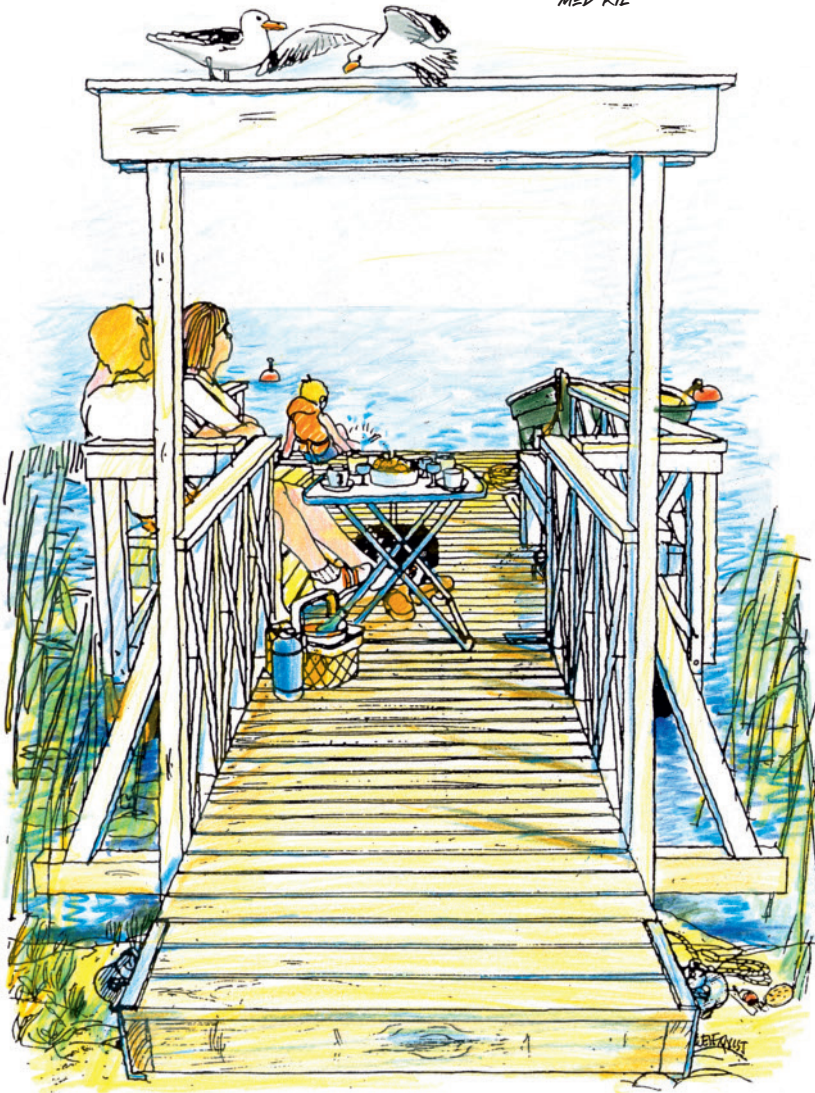
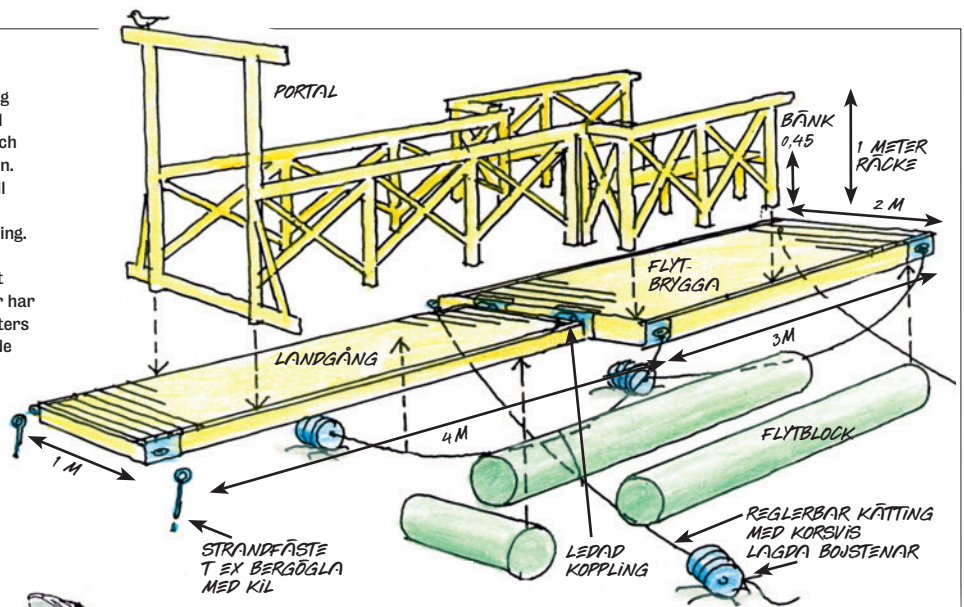
E. Ett gammalt men tungjobbat alternativ är den timrade stenkistan. Det är ett glest ramverk av trästockar mot botten som håller en mängd stora stenar på plats. Ovanpå det vilar bryggan. Passar på utsatta ställen med svåra bottenförhållanden.

TYP ÄR HALVA JOBBET ...

ÖVERSIKT PÅ FLYTBRYGGA

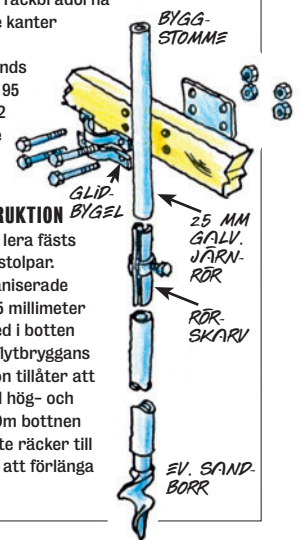
Bryggan i vårt första exempel består av en färdig flytbrygga som kompletteras med räcken, portal och fasta bänkar. Landgången är fixerad i land och har en ledad ihopkoppling med den yttre flytdelen. Landgången är fixad i mark med bergögla med kil alternativt järnrör i mark och öglebeslag i landgångshörnen. Mot flytdelen sitter en ledad koppling. I flytbryggans hörn sitter öglebeslag för kätting till de fyra bojstenarna. Alla beslag i galvaniserat rostskyddsutförande. Räcken, portal och bänkar har stolparna spikade mot bryggssidorna med en meters mellanrum. Mellan stolparna sitter stabiliserande krysstag. Portalen behöver ha en stabiliserande stödsträva på yttersidorna och en fri passagehöjd på 2 meter. Bänkarna spikas mot stolparna liksom stödsarg till framben. Viktigt är att räcket har dubbla fristående stolpar som kan röra sig oberoende av varandra vid skarv mellan landgång och flytdel.

BYGGSTOMME MED FLYTBLOCK

Bryggans byggstomme består av tryckimpregnerat virke i dimensionen 45 x 200 mm och med stödreglar 45 x 100 mm. Flytblocken av plast fixeras i bryggans ramverk med bandjárn. Täckbrädorna är tralläkt med rundade kanter 28 x 95 mm.

Till överbyggnaden används virke i dimensionen 45 x 95 mm i stolpar, kryss av 22 x 70 mm och överliggare 22x 95 mm.

EVENTUELL RÖRKONSTRUKTION

Om botten är sand eller lera fästs bryggan lämpligen med stolpar. Bryggstolparna är galvaniserade järnrör i dimensionen 25 millimeter som slås eller borras ned i botten och fixeras i beslag vid flytbryggans hörn. Denna konstruktion tillåter att bryggan kan röra sig vid hög- och lågvatten och sjögång. Om botten ger efter så att röret inte räcker till används rörskarvar för att förlänga järnröret.

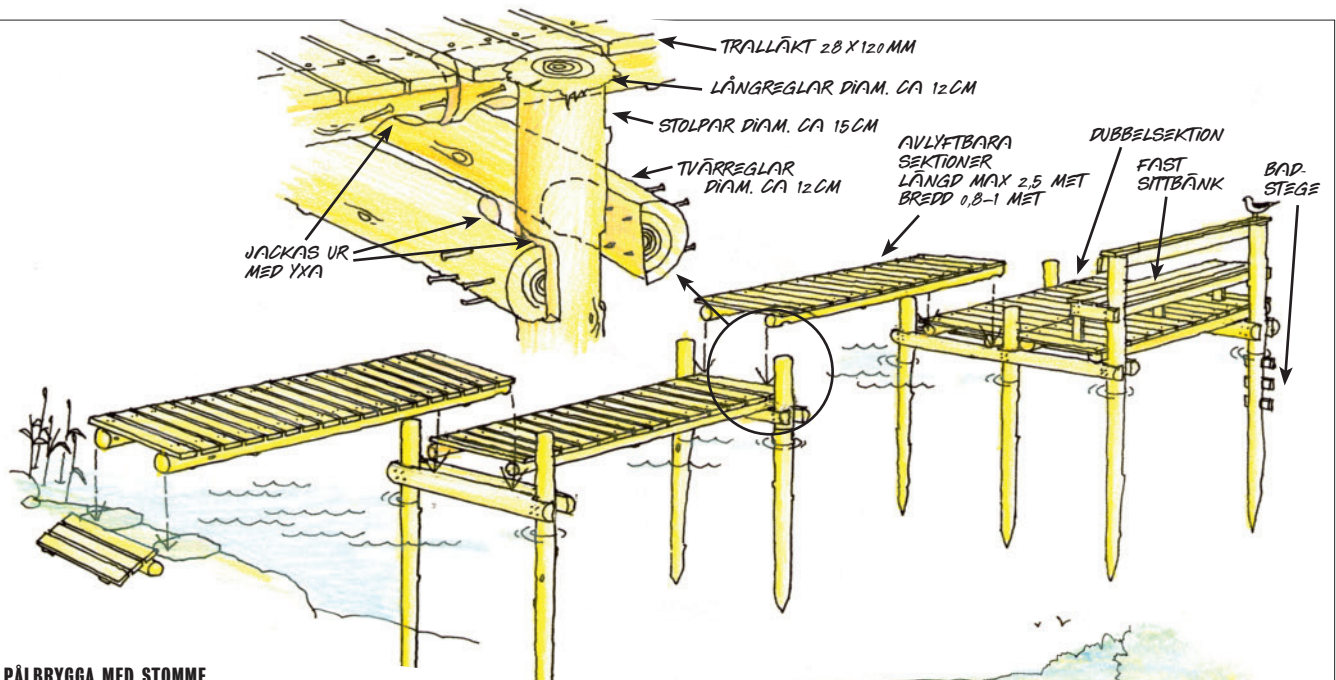
NJUT AV RESULTATET

En välbyggt brygga har alla förutsättningar att bli en riktig favoritplats, inte bara för bad och vila utan också eftermiddagskaffe och stilla kvällsstunder.

MER HJÄLP? SÅ HÄR GÅR DU VIDARE

Skogsindustrierna har ett digert utbud av byggbeskrivningar på internet. Kolla in adressen svenskttra.org/byggbeskrivningar och klicka dig fram till "Brygga". Bra nätadresser som har färdiga kompletta byggsatser och allt som behövs inklusive rådgivning och flytkraftberäkning är exempelvis batbryggan.se. Man kan också få hjälp med materialtransport, sjösättning och bojstensutläggning.

... OCH KANSKE PASSAR STOLPAR BÄST

PÅLBRYGGA MED STOMME AV BARKADE GRANSANOR

Den här bryggan passar ett lugnt insjöläge och långgrund ler- eller sandbotten. Om huset eller stugan har skogsmark där man har möjlighet att ta granslanor ur skogen kan det här bli en riktig lågprisbrygga utan att göra avkall på kvaliteten.

Från brädgården köps bara gångbrädorna, tralläkt 28 x 120 mm, och plattspik, varmförzinkad 60 mm till läkten och 100 mm långt till reglarna. Gran barkas (för att stå emot fukt bättre) till stolparna på cirka 15 cm i diameter och med en längd för att slås ner cirka 50 cm i botten.

Mät och staka ut läge med pinnar. Gör hål med spett och slå ner spetsade änden med slägga.

Finsågning till enhetlig höjd görs sist ifall slagytan har deformerats. Såga nu till dubbla tvärreglar av lite mindre dimensioner, cirka 12 cm. Jacka ur med yxa och såg i ändarna för bra anliggningsyta. Kolla med vattenpass att det blir vågrätt och skruva fast.

Kapa därefter till långreglar med diameter cirka 12 cm. Lägg ut dem parallellt och spika fast tralläkten glest cirka 1 cm mellanrum. Sektionerna bör ha maxlängd på 2,5 meter. De kan spikas färdiga på land och sedan lyftas på plats och spikas fast. Lika så för bryggans yttre del som är en dubbel sektion. Där spikas också en sittbänk av tralläkten mot två långa stolpar.

En liten badstege kan med fördel spikas på ena stolpsidan.

